

ZİYAN EDİLEN BİR HATIRAT

Kastaş Yayınları'nın geçtiğimiz haftalarda piyasaya sürdüğü Albert Kant'ın *Bir Yahudinin Anıları* başlıklı anı kitabı yazarın gençlik yıllarını geçirdiği Jewish Colonisation Association (Yahudi Kolonileştirme Cemiyeti, kısaca JCA) cemiyeti tarafından Bandırma civarında kurulan Tekfur Çiftliği'ndeki yaşamını konu etmektedir. JCA 1891 yılında Bağdat Demiryolu'nu kuran ünlü Yahudi işadamı ve hayırsever Baron Maurice de Hirsch tarafından kurulmuştu. Amacı kötü ekonomik koşullar veya zulüm altında yaşayan Yahudilerin göç etmelerini, başka ülkelere yerleşmelerini ve üretime katkı yaratacak bir meslek öğrenmelerini sağlamaktı. JCA Rusya'da kıyım ve zulüme maruz kalan Yahudilerin de buradan kaçıp başka ülkelere yerleşmelerine de yardımcı olacaktı. Bunun için Arjantin, Brezilya, Kanada, Filistin, Türkiye ve Kıbrıs'ta göçmenler için araziler satın alıp çiftlikler kuracaktı. JCA Türkiye'de Akhisar'da Or Yehuda, İstanbul, Sultanbeyli'de Mesilla Hadaşa, Bandırma-Balıkesir civarında Tekfur, Silivri'de Fethiköy, Eskişehir'de Mamure çiftliklerini kuruyor, buralara Rusya'dan gelen göçmenleri yerleştiriyor, onlara tarım ve çiftçilik öğretiyordu. Kurtuluş Savaşı'nın yarattığı büyük yıkım ve kargaşadan bu çiftlikler de etkilenecek ve otuzlu yıllarda tasfiye edileceklerdi.

Yayınevlerinin en önemli işlevlerinden biri yayınladıkları kitapların okura kusursuz ve kolayca anlaşılabilir bir şekilde ulaşmasını sağlamaktır. Bunun için de metinde geçen ve Türk okurunun aşına olmadığı özel kavram, terim ve şahsiyetler hakkında çok kısa ve özlü bir şekilde açıklanmaların verilmesi hem kitabı daha anlaşılır hale getirir, hem de meraklı okuru tatmin eder ve ek kaynaklara başvurmasına gerek bırakmaz. Kitabın böylesine anlaşılabilir bir hale gelmesini sağlayacak en önemli kişi de kitabın editörü ve/veya yayına hazırlayanıdır. Ancak *Bir Yahudinin Anıları* kitabı maalesef bütün bu vasıflardan yoksundur. Yoksun olduğundan ötürü de son derece ilginç ve önemli olmasına rağmen ziyan edilmiş bir anı kitabıdır zira okurun neden bahsedildiğini anlaması imkânsızdır. Bunun birçok nedeni mevcuttur. Birincisi ve en önemlisi yayınevinin son derece gayri ciddi bir şekilde davranmış olmasıdır. Kitap henüz yayınlanmamış bir Fransızca yazmanın tercümesi olmasına rağmen künyesinde bu belirtilmemiştir. Ne yayınevi, ne de yazarın çeviri bir metni telif bir metin olarak takdim edip okuru aldatma hakkı olmadığından bu durumun kabul edilebilir ve mazur görülebilir hiçbir yanı yoktur ve okura çok büyük bir saygısızlıktır.

Kitabın diğer mahzurlu yanları yayına hazırlanmamış olmasıdır. Anılar konuya vakıf ve metinde yer alan özel terimlerin ne olduklarını bilen bir editör veya yayına hazırlayıcı tarafından gözden geçirilmediğinden kitapta metin içinde geçen özel isimler ile hatıratın ana konusunu teşkil eden Tekfur Çiftliği ve JCA'nin (kitapta geçen yanlış terimiyle Musevi Yerleşirme Birliği) ne olduğuna dair en ufak bir izahat yoktur. Halbuki yapılması gereken metne kısa bir "takdim" yazısı yazıp hatıratta bahsi geçen Tekfur Çiftliği ve Jewish Colonisation Association'ın ne olduğunun izah edilmesi, bunun yanı sıra metinde geçen ve sıradan okurun aşına olmadığı özel isimlerin de notlandırılarak açıklanmalarıydı. Keza kitabın kapağında yer alan ve Konstantiniye Hollanda Başkonsolosluğu tarafından düzenlenen bir serbest dolaşım belgesi olan belgenin ne olduğuna dair en ufak bir açıklama yoktur. En nihayet kitabın en hazin tarafı hiçbir özelliği, albenisi, kitabın içerdiği konuyla uzaktan yakından ilgisi olmayan başlığıdır.

Kastaş Yayınları ile yazar Albert Kant özensiz olması için azami gayret gösterdikleri bu kitapla okurlarına karşı son derece saygısız davranmışlardır. Batı âleminin herhangi bir ülkesinde böyle bir kitabın satışa sunulması imkânsızdır. Ancak ülkemizde maalesef bu mümkün olmaktadır. Bu da Türkiye'nin yayın ve kültür âlemi için hiç de iftihar edilecek bir durum değildir.